

KILÓFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 .
 Helyben házas korva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésén
 vagy megőrzésén nem vállal felelősséget.

Hirdetvések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyék ár 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 18.

Kényes kérdés.

Régi világban a kényes kérdést gravamennak nevezték, és a nemzet sérelmét jelentette a felsőbb hatalmassággal szemben, a melyet bizonyos opportunisztikus szempontból szőrmentén kellett kezelni.

Ha azonban elmúltak azon idők, melyek zavara miatt félre kellett tenni, leginkább kegyeletes szempontból a gravament, akkor mint egy ember állott talpra a nemzet igaza mellett s ha kellett még kardjára is ütött a jussa végett.

Mert ha türt a nemzet, csakis bizonyos kegyeletes szempont miatt türt, de félelemből soha.

Ma már kiestek a kényes kérdések a gravamennak súlyos keretéből s bizonyos érdekcsoportokat érintő szükségessé vált akciókat értünk alatta, melyet nem kegyeletből, de közönséges gyávaságból nem hajtottunk előbb végre.

Ilyen kényes kérdés nálunk mindaz, a mi a zsidóságot érinti. Kiálthatatlan dolog az, mikor valaki — s ezek száma légió — előbb jól körülnéz a társaságon s ha nem lát veszélyes alakot, szinte kéjelegve tüntet antiszemizmussal, de még undorítóbb az, mikor valaki — s ezek száma még nagyobb légió — a legközönségesebb igazságot is azonnal eljéti, ha csak egyetlen zsidó akad is a társaságban s ha az az igazság zsidó érdekét sértene.

Társadalmunk e vitorlásai aztán jellemük hitványságát jelszavakkal feldozgatják s azokat használják elv helyett oly konokul ragaszkodva a jelszavakhoz, mint a kinek igazán nincs egyebe.

Ezek a semmik nagy bajt csinálnak társadalmunkban, mert valamint a semminek nincs számtani értéke, de bármily egység után sorakozva, annak értékét hallatlanul nagyítják, úgy e jelszavas semmik is a jelszó után állva, annak nagy társadalmi fontosságot erőszakolnak ki.

Nálunk nincs csizmadia kérdés, pedig ezt az ipart tiszta magyar polgárság üzte s ma a pusztulás szélén állnak; nincs kisbirtokos kérdés, vagy ha valaki felvetni merné, azonnal rituális átok alá esnék; nincs történelmi kérdés újabb haladásunkban; nincs tüzhelyvédő kérdés a földművesek teljes kivétele dacára se; de van zsidókérdés, mely egyszerre kényessé tesz minden ügyet az esküdtszéki tárgyalástól kezdve, hol Réb Pinkelesz uzsora ügyében kell itélkezni, fel egészen a ki- és bevándorlást szabályozó törvényjavaslatokig.

Hegedüs Lóránd hibájául rója fel a törvényjavaslatnak azt, hogy nem eléggé domborítja ki a célt, mely miatt hozni akarják.

Igaza van.

Tessék nyíltan kijelenteni, hogy legalább egyelőre elég zsidónk van. Mig ezeket meg nem emésztjük, addig újabb adagolásra szükség nincs, sőt was zu viel, ist ungesund.

Ugyebár nyíltan beszélhetünk róla, hogy sok az oláhság, sok a szlávság az országban, szász pedig bármily kevés, már is sok. Ezek nem kényes kérdések, sőt Bosznia, Hercegovina, Dalmácia hozzánk csatolása ellen egész jól elfogadható argumentum az, hogy ugyis sok a szlávunk, nem kell egyelőre — mig ezeket át nem hasonítottuk — több.

Miért csak a zsidóra nem áll ez a logika. Csak velük nem tudunk betelni?

A Pesti Hirlap írja a tegnapi budapesti razzjáról:

„Az Alföldi-utczában levő hajléktalanok mehelye mellett a 3. sz. háromemeletes házban volt legnagyobb eredménye a razzjának. A Lengyelországból idekerült kétes existenciák tanyája ez a ház; kívül elég jót mutat, de belül annál elrettentőbbek az állapotok. A sok idezakadt ember ugyanis a szó legvalóbb értelmében rakáson fekszik ott éjjelenként a szobákban, a parkett-padlón, melyet újni vastagon fed a piszok.

A hosszas zörgetésre fölnyitott ajtón szédületes szag aradt ki a lakásokból. Gyomor kell ahoz a bátorsághoz, hogy valaki erre a kazartanyára belépjen. A butornéküli szobában egy lépést sem lehetett tenni, úgy hevertek ott a földön azok a szerencsétlenek, akik napi 15 krajczárért meg tudták váltani maguknak azt a földi boldogságot, hogy földél alatt lehettek. Egy rozoga ágyban apa, anya, közöttük egy kis leányuk, lábtól egy fiucska és egy leány feküdt. Az egyik lakáson egymáson keresztbe feküdvé aludtak a nyomor páriái vagy tizenketten. Tizenhatszáz, huszan, sőt egy helyen huszonötven is voltak egy kis lakásban. Másutt egy asszonyt, aki már kiszorult a tulzsufolt lakásból, a lakás félreeső helyén találtak alva. A rendőrség által már ösmert alakokat itt is összeszedték, följegyezték a lakásadók neveit s megindult innen is a transzport a kerületi rendőrségre.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A becsületes gazember.

Az Aréna-ut egyik földszintes, uri kényelemmel berendezett lakásában nagy társaság ünnepli a szeretet szent ünnepét. Mintegy tizenhúszan lehetnek, — férfiak, nők vegyesen, — s időnként kihallatszó csengő kacagásuk megállítja néhány pillanatra az utcán szállingózó embereket. Azokat, akiknek még ilyenkor sem telik hat krajczár a menház barátságos fűtött szobájára s kénytelenek a Városliget rejtelmes sötétjében szállást és védelmet keresni.

A mulató társaság nem gondol ezekre a szerencsétlenekre. Ők még azt sem hallják, hogy valaki megzörrenti az ablakot. Csak a háziasszony, aki a társaság tagjai közül egyedül nyugtalan, hallja meg a kopogást. A többiek még az ő távozását sem veszik észre.

A kapu zárjában csikorogva fordul meg a zár s az ajtón egy kifogásalanul öltözött, negyvenötven év körüli férfi lép be. Az ijedt, félig elfojtott sikoltás, mely őt fogadja, gúnyos mosolyt csal ajkaira.

— Kissé váratlanul jöttem, ugy-e? kérdé ridég, barátságosan hangján. No de azért remélem, s ivesen látnak.

— Miklós! szólalt meg remegő hangon a nő. Az újságokból olvastam, hogy példás magaviseletéért hátralevő büntetésének elengedését

fogják az ünnepek alkalmából javaslatba hozni. Tiszta szivemből örültem ennek a hírek s bensőmben minden jót kívántam önnek az új életbe, melyet kiszabadulása után bizonytal kezdni fog. Ezzel azonban leróttam kötelességemet. Miskolci Irén nem ismerheti többé Zádori Miklóst — a világ előtt.

— Ne érzelegjen asszonyom, — fakadt ki ekeseredéssel a férfi. Három év előtt még el tudtam volna Önnek hinni ezt a komédiát, — de ma már kár magát ezzel fárasztania. Ön letette nevémet s a törvény szerint joga volt ehhez. Sikertült bejutnia egy olyan körbe, ahova az én karomom sohasem juthatott volna be. Ki kárhozzatathatná ezért? Senkisem... Higyje el, hogy az a bíró, a ki három év előtt, úgy gondolom szintén Karácsony előnapján, a börtönömba kísérte Önt, hogy rámutatva a rab amugy is keserves életére, hivatkozva a hitves hűségére, az olár előtti esküre, — válási szándékától Önt elterítse, — csupán a formalitásoknak engedett. Kötelessége volt megkísérteni a kibékítést s ő ta án legkevésbé csodálkozott azon, hogy ez nem sikerült neki minden ékesszólása dacára sem.

A férfi kissé elhallgatott. A nő szólanul támaszkodott a falhoz s nem vette észre, hogy kezdője lecsuszott válláról. Nem érezte a metsző hideg szelet, mely megfagyással fenyegette a küzőnben is léghuzamos kapualjban. Ő csak azt tudta, hogy minden áron meg kell akadályozni azt, hogy ez az ember a bent levő uri társaságba jusson.

A férfi még mindig várni látszott valamire. Bármennyire is igyekezett kimutatni, hogy ő nem vár már semmit ettől az asszonytól, a bensejében nagy lelki küzdelem ment végbe. A nő azonban nem felelt.

— Most pedig eljöttem ide, hogy számon kérjem öntől gyermekeim nevelését. Nem követelek. — mert tudom, hogy egy börtönviselt magamféle embernek nincs ehhez joga. De azért remélem, nem fogja megtagadni kérelmemet. Adja ki nekem a fiam — hogy azt különb emberré nevelhessem, mint a mielő — az apja volt. Önnek megmarad még a két leánygyermek, kiknek gondolkodásuk inkább egyezik anyjukéval.

— Lehetetlen dolgot kíván tőlem — felelte remegve a nő. Bőltát legjobban szeretem s nem dobhatom eléje a bizonytalanságnak. Maga sem kívánna ilyet, ha igazán szeretné gyermekét.

A férfi habozni látszott. Arra gondolt, hogy mily keservesen fog valami szerény álláshoz jutni. Mennyi küzdelembe fog ez neki kerülni, s addig a kis fiu éhen halhat. Mig itt kényelemben, jólétben élhet. Ez az érve teljesen legyőzte.

— Jól van tehát! szólit kevés idő múlva. A fiu itt marad Gyermekeimtől azonban búcsút akarok venni, mielőtt — talán örökre — eltávoznám.

A nő kétségbeesetten kapaszkodott a férfi karjaiba, ez azonban kirántá magát s benyitotta az előszoba ajtaját.

Valóságos ragály és erkölcstelenség tanyái e kazár tanyák s mire nem képes egy olyan egzisztencia, mely e helyről akar jó módba jutni? És mind akar és mind inproduktív uton, kölcsön vagy közvetítés útján jut a jó módhoz.

Van-e egyetlen vonása e falut várost sáska mód ellepő tömegnek, egyetlen vonása mely a miénkkel közös? Neki az ő büze-piszka rituális tisztaság, de eldobja azt a poharat, melyből keresztény ivott s így tisztátalanná vált. Nyelve német s templomából fanatikusan üldözi ki a magyar szót s kidönti a siremléket, melyen magyar felirat van.

ikor hazánkba jön e had, étvágynál és mindenre képes elszántságnál egyebet nem hoz magával. Érdekünk-e, hogy belső szaporúsága mellett kívülről is szaporodjék ez az elem?

Hivatkozom a »Jánus arcz« című régibb e tárgyú cikkemre a mindig kész fogadott vagy fogadatlan prókátorokkal szemben, kik megint antiszemizmusról akarnának népszerű tejfől szedegetést csinálni valamelyik lapársunk kenetteljes hasábján, hogy e jöttment: hazátlan csavargóktól elválasztom a hozzánk hasonlult, itt történelmi mulittal bíró zsidóságot.

Tessék a törvényhozásnak is ez álláspontra helyezkedni s a tisztelt hazafias zsidóságnak is és akkor nyíltan beszélhetünk a bevándorlási törvényről, bizony mondom éppen annyi hasznát fogja látni a köztünk élő zsidóság, mint a kereszténység.

Nem kényes kérdés a bevándorlási törvény, hanem létkérdés. Egyik lengése a halál órája ingájának, mely hazánk egyik szélén bevándorlás, másik szélén kivándorlásban mutatja éltünk fogyását.

P—y.

Az olasz válási törvény bukása.

Az olasz kamarának a válási törvény tárgyalására kiküldött bizottsága a tegnapi ülésén véglegesen *visszautasította* a válásról szóló

— Miklós! vidd inkább a gyermeket magaddal, — sutogta a nő, de a férfi akkor már ben volt a teremben.

A társaság tagjai meglepetve s bizonyos tartózkodással fogadták az új vendéget. Csak akkor nyugodtak meg kissé, midőn az a háziasszony egy közeli rokona győnánt mutatta magát be, felemlítvén, hogy állandóan külföldön tartózkodik, ahonnan halaszthatatlan ügyek szólították ide, amely ügyek sürgőssége azonban megköveteli azt is, hogy az esti tíz órákor induló vonattal visszautazzék. Sajnálatára tehát nem fogja zavarni a társaságot.

A háziasszony aki a vendég után besietett a terembe, nyugodtságot erőltetve, sőt mosolygva hallgatta végig ezt a bemutatkozást. Csak akkor szisszent föl tehetetlen dühében, midőn a vendég a két háziasszony elé érve, ez utóbbiak büszke fejbólintással ödvözölték őt, mint egy védekezvén a lehetőség ellen, hogy ez az ember — az apjuk, ajeival érinthesse őket. Ha most felbőszülne ez a nyájias, barátságos képet mutató oroszlán.

A háziasszony azonban nyugodt lehet. Az oroszlán nem bőszül fel, hanem nyugodtan leül az asztalhoz. A vendégek pedig folytatják a félbe szakított témákat. A háziasszonyt teljesen elfoglalta az új vendég. A többiek — különösen a fiatal emberek pedig éppen nem buslakodnak ezen. Annál zavartalanabban flirtelhettek a kisasszonyokkal.

(Vége köv.)

törvényjavaslatot. *Zanardelli* miniszterelnök ennélfogva nem sürgeti a javaslatnak tárgyalását és a hivatalos jelentések szerint a törvényjavaslatnak napirendre való tűzését májusra halasztották.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 18.

Elnök: gróf *Apponyi* Albert.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Wlassics Gyula kultuszminiszter betérjeszti javaslatait a tanítói nyugdíj és gyámalap állápotáról.

A Ház a három javaslatot a közoktatásügyi bizottsághoz utasítja.

Elnök: Következik a napirend:

A kivándorlás

szabályozásáról szóló törvényjavaslat folytatóságos tárgyalása.

A 4-ik szakasznál

Simonyi-Semadam Sándor szólal fel. Stílusos módosítást kíván, valamint jobbnak látná, hogyha a hatóságok angol minta szerint felhívásokban tudatják a néppel, mely irányba és hova me. jenek. Ez iránt módosítást nyújt be.

Széll Kálmán miniszterelnök már tegnap kifejtette nézeteit a törvényjavaslatról. Minden umutatást szívesen vesz, a mi a kivándorlást szigorítja, amde ellenez minden olyan körülményt, mely azt megkönnyebbitené. A *Simonyi-Semadam* indítványát nem fogadja el, mert az se nekünk, se a hatóságnak nincs érdekében. Nem lája be okát annak, hogy a javaslatban reklamszerű dolgot vegyenek fel különösen akkor, amidőn az inkább a kivándorlásra való csábítást tartalmazná burkolt formában. A ki utlevélért folyamodik, azt nyígy kitanítják, hova menjen, ha már ki-akar menni. A kivándorlás megállítására ő mindent elkövet. Így naptárakban, népies cikkekben tünteti fel a kivándorlás veszélyeit és azt hiszi, hogy ezzel nagyobb szolgálattal tesz az ügynek, mint a *Simonyi* módosítása tenne. A beadott módosításnak elutasítását kéri. (Helyeslés.)

Simonyi-Semadam Sándor: A módosítást visszavonja.

A Ház a törvényjavaslat 4. és 5. szakaszait egyhangulag elfogadja.

Gróf *Wilczek* Frigyes a 6-ik szakaszánál módosítást nyújt be.

Széll Kálmán miniszterelnök nem tartja szükségesnek, hogy a kormány jelentést tegyen a Háznak minden egyes intézkedéséről. A Ház állandóan figyelemmel kísérheti a kormány minden lépését, azapon a interpellálhatnak, ha valami nézeteltérés, vagy kétely merülne fel, ezért a folytonos jelentések szükségtelenek. Ami azt a neki imputált részrehajlást illeti, hogy ő az Adriát buczézná, határozottan tagadja és visszautasítja. Hogy a szállítást illetőleg melyik hajóstársasággal köt szerződést, azt még maga sem tudja. Kéri a módosítás mellőzését. (Helyeslés.)

Gróf *Wilczek* Frigyes: Ragaszkodik a módosításhoz.

A Ház a 6-ik szakaszt változatlanul elfogadja, a módosításra vonatkozó indítványt elveti. A 7-ik szakaszt egyhangulag elfogadják.

Gróf *Wilczek* Frigyes: A 8-ik szakaszhoz módosítást nyújt be, hogy a szállítási vállalkozó minden tekintetben megbízható legyen. Őyannak, aki gyámság, gondnokság alatt áll, valamint fedett előleget egycetkekkel ne szerződhesen a kormány, illetve az állam.

Széll Kálmán: A benyújtott módosítás két részből áll. Az első, mely gyámság, gondnokságról szól, el nem fogadható, mert hiszen az magától érthető, hogy ilyenfel szerződést nem kötnek. A második részt illetőleg nincs kifogása a módosítás ellen.

Gróf *Wilczek* Frigyes: Módosításának első részét visszavonja.

A Ház a 8-ik szakaszt, valamint gróf *Wilczek* Frigyesnek módosítását egyhangulag magáévá teszi.

Gróf *Wilczek* Frigyes a 15-ik szakaszhoz módosítványt ad be, mely szerint a kivándorlási vállalkozó közvetítő ügynököket az irodai alkalmazottakon kívül nem tarthat.

Széll Kálmán nem fogadja el a módosítást.

Elnök: A vitát bezárja.

A Ház a 15. szakaszt változatlanul el fogadja. Gróf *Wilczek* indítványát, illetve módosítását elveti.

Bizony Akos: A 21-ik szakasznál módosítást ad be, amely nem áll ellentétben a szakaszszal, sőt annak intencióját jobban ki-domborítja.

Széll Kálmán: A módosítást inkább stílusris természetűnek tartja és azért nem ellenzi. A Ház ugy a szakaszt, mint a módosítást elfogadja.

Simonyi-Semadam Sándor: A 26-ik szakasznál módosítást nyújt be a kivándorlóknak a szállítókkal szemben való megvédését illetőleg.

Széll Kálmán: A módosítást elfogadja olyképen, hogy az a végrehajtási törvényben legyen körülírva.

A Ház e szerint határoz.

Sághy Gyula a 35-ik szakaszánál szólal fel, mely a kivándorlóknak segélyezési alapot óhajt létesíteni. Luxusnak tartja, hogy azokat, akik itt hagyják a hazát, még támogassák is. Módosítást nyújt be, hogy a segélyezésben ne részesítsék azokat, kik a külföldön magyarellenés állást foglaltak el, vagy a magyar állam ellen izgattak.

Széll Kálmán: Igazat ad *Sághy*nak. De ez annyira magától értetődik, hogy azt külön felvenni nem szükséges. Szépséghiba lenne a törvényjavaslatban. (Helyeslés.) Ami a szakaszt magát illeti, stílusos módosítást ajánl. Tegnap már kifejtette, hogy milyen nagy szüksége van a kivándorlóknak a vallásosság ápolására. Ezért a kivándorlók »szellemi« ápolása mellé beveendőnek tartja »és vallási« ápolása. (Helyeslés.)

Sághy Gyula: Visszavonja indítványát.

A Ház a szakaszt elfogadja s a miniszterelnök módosítását magáévá teszi.

A 40-ik szakaszánál

Bizony Akos módosítást nyújt be.

Széll. A módosítás stílusos természetű, elfogadásra azonban még sem ajánlhatja. Más stílusos módosítást ajánl.

A Ház a szakaszt elfogadja a miniszterelnök módosításával, *Bizony* módosítását elveti.

A 49. szakaszhoz

Visontai Soma a büntető határozatok végrehajtását illetőleg szólal fel. Indítványozza, hogy a 47-ik szakaszánál az esküd-bíróság, a 48-ik szakaszánál a törvénytörök ítélkezzenek.

Gróf *Wilczek* Frigyes: Hasonló értelem-ben szól.

Széll: Mielőtt érdemleges feleletet adna, szünetet kér.

Szünet.

Szünet után a kivándorlási javaslatokat részletekben is elfogadják. Ezután a beérkezett kérvényeket intézték el. Kassa város *Rákóczy* halmvainak hazaszállítása iránti kérvényénél *Rátkay* a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy most csak azért nem provokál vitát e kérdésben, mert önálló javaslatot fog benyújtani.

A főváros kérvényénél, melyben a *Kossuth-szoborra* áldozatot kér az országgyűléstől, — *Várady* indítványozza, hogy a kormány sürgősen tegyen előterjesztést.

Rátkay: A miniszterelnök fölfelé meghunyászkodik. A főváros nem anyagi, hanem erkölcsi támogatást kér. Indítványozza, hogy egy aranyat szavazzanak meg.

Fichler: Helye-li az indítványt s hevesen támadja *Széll*-t.

A miniszterelnök kijelenti, sohase czáfolta meg, hogy óhajtja a szobor létesítését. Visszatartja a meghunyászkodást. Országos érdekből kívánja a kérvény kiadását a szakkbizottságnak, hogy az teyen konkrét indítványt.

Rátkay fentartja indítványát.

A Ház ugy határoz, hogy adassék ki a kérvény egyszerűen a kormánynak javaslatlétel végett.

A vitát holnap folytatják.

A karácsonyi nagyvásár.

Pár nap választ el bennünket a jótehetség ama nagy stíli akciójától, amelyet Des Echerolles Kruspér Sándorné kezdeményezett s Nagyvárad jószívú urasszonyai és férfiai, emberbarátai támogatnak.

Végig nézve az adakozók névsorát, a hála és büszkeség tölti el az ember szívét, mert ott látja Nagyvárad minden jó-ért és nemesért lelkesülő társadalmi alakját, ott látja azokat, akik mindenütt ott vannak, ahol áldozni kell s jót tenni a szegény emberekkel, akikről szintén gondoskodott a rendezőség, mert az első vad kisorsolásból begyűlt pénzt a szegények részére tüzfára adják.

Ha ily nagy a jószívú emberek részvétele ezen társadalmi akció iránt, szeretnők, ha a nagyvásáron is bebizonyítaná a közönség, hogy a szegényekért tud és akar áldozni. Nem sokról van szó — pár fillérről.

De ott kell lenni mindenkinek, aki közöttünk és velünk él, azért, hogy bebizonyítsa jó szívét, a gazdag jól fog mulatni s jótehetségének adja tanujelét. A szegény pár fillérért nyerhet annyit, hogy abból ő és családja táplálkozhatik napokon át. Ez a mulatság genialis ötlet és jele annak, hogy érteke van a közönségnek az árvák és szegények nyomora iránt.

A szocializmus kiengesztelése lesz ez az ünnep, melyen minkeki hozzájárulhat a nagy cél elérésére. Ugy is legyen!

A tegnapi napon a Fekete Sas szálloda 20. sz. szobája valóságos népvándorlásnak volt tanúja, mert azon adakozók, kik eddig hamar romló élelmi cikkekkel, nehogy a vásár idejére hasznavehetetlen legyen, még nem küldték el, tegnap tömegesen szállították be adományaikat a Fekete Sasba, hol azokat a fáradhatlan tevékenységű hölgybizottság, élükön özv. Des Echerolles Kruspér Sándornéval, köszönettel átvették s a kiállítás céljaira alkalmasan elhelyezték.

A felhalmozott pezsgők, borok sokasága, a különböző étvágyat keltő ennivalók s a hasznos háztartási és más egyéb cikkek tömege megöngyvást kelt a rendező hölgyek szívében a karácsonyi vásár sikere tekintetében.

A mai napon készpénzben, mely nyere-ménytárgyak vásárlására lesz fordítva, következők adakoztak:

Balázsházi Iván 10 korona, Fényes Manoné 5 korona, Mártonffy Gyuláné 10 korona, Sternthal Arthur 20 korona, Grócz Béla kanonok 20 kor., Széchenyi Jenő kanonok 30 kor., ifj. Rimanóczy Kálmán 40 kor., Strohmayer Pál 10 kor., Zigre Miklósné 10 kor., Weinberger Jakab 10 kor., Kazinczi Gézné 3 kor., dr. Nagy Gézné 5 kor., Moskovits Mór és fia 20 kor., Berger Dániel 10 kor., Szikszay Lajos (Szalonta) 10 kor., dr. Radó Ignáczné 10 kor., Márton Ferencz (Szalonta) 20 korona.

Természetben adakoztak: Bozoky Alajosné 6 doboz játék. Dr. Berkovits Miklósné 5 kl. cukor. br. Vildburg Aladárné 1 fázán, 1 darab szalámi s egy kl. makaróni. Dr. Baróthy Akosné 2 doboz illatsz. Frankó Endréné 1 csomag mogyoró, 2 csomag gyertya, 2 csomag kockacukor, fél kl. csokoládé. Helyfi László 5 doboz levélpapír és 20 képes könyv. Lőrincz Mártonné 10 üveg rum. Janky és Tsa czég 6 üveg konyak. Spitzer Lajosné 2 selyemkendő. Moskovits Mór és fia czég 12 üveg likör, 6 üveg rum, 3 üveg konyak. Kádár János 10 karácsonyfa 200 papírcsokó, 10 üveg mustár. Sonnenfeld Adolf 300 papírcsokó. Batig Ferenczné egy felszített karácsonyfa, 3 kosár burgonya, 3 kl. felszár. Knapp Ferenczné 30 üveg bor. Báro Gerliczy Félixné egy süveg cukor, 6 csomag miligyertya, 3 kl. marhahus, 3 kl. borjushus és 12 üveg kompót. Báro Gerliczy Ferencz 8 drb. fázán. Kiss Károly 3 üveg pezsgő. Baranyi Zsigmond 2 drb. nyul. Özv. Steiner Arminné egy köteg kolbász, egy drb. paprikás szalonna és egy üveg likör. Wechsler Adolfné egy doboz 5 kl. cukor. Kádár Jánosné 6 üveg barackiz és 4 üveg likör. Özv. Schwartz Abrahamné 5 csomag miligyertya. Németh Sándorné 3 szilke zsir, 3 szilke szilva iz, egy pár füstölt kolbász, 23 fej káposzta. Ember Gézné 3 üveg bor, 1 kl. cukor, 1 kl. kávé, 1 kl. rizs, 1 kl. griz és

1 kl. árpadara. Dr. Beöthy Lászlóné 1 süveg cukor, 5 kl. kockacukor, 2 csomag makaróni és 2 kl. rizs. Urbán Adolfné 6 üveg paradicsom, 6 fej káposzta és 1 kosár burgonya. Blum Géza egy boros készlet s egy likörös készlet. Róth M. utóda 6 posztó sapka és 6 pár gyermek keztyű.

Mű-heccz.

Egy pár fővárosi lap és képviselő szeretne szenczációt csinálni abból, hogy a munkások számára rendezett felolvasásokra rendőri közeg lett rendelve.

Ennek pedig ott a helye, mint mindenütt, ahol nagy tömeg ember gyűl össze.

Elvégre a felolvasások után vitákat rendeznek s utazárol becsapódó tömeg ritkán marad objektív, ha vitázik.

Az is bámulatos, hogy ezeken az előadásokon geológiát, filozófiát, anatómiát adnak elő. Ugyan mire való ez. Megérteni képtelen az az iskolázatlan hallgatóság, még ha nem is egyetemi tanárok tartanak.

Egyetemi tanár mint előadó s analfabéták, mint hallgatók. Bizarr kép.

Olyanforma, mint mikor Nagy-Váradon a páholyból rendezett felolvasások folyamán egyik hideg vasárnapi délután a lóvásári czédulaházban előadást tartottak a népnek — a spanyol inkvizícióról. Eennél sürgősebb tudnivalója nincs is a magyar népnek. Be is fagytak azok az előadások alaposan. Kísérletet sem tett a László király páholy azok felelevenítésére. Kár is lenne a fáradságért.

A budapesti előadások hátterében is a páholy van, az Erzsébet-páholy, melynek néhai Wahrmann hagyományozott felesleges koronákat e célra.

Tessék ingyen irás, olvasás, számtan, történelem, irodalomtörténet, egészségtan, földrajz, statisztika, forgalom, kereskedelmi és hitelügyről felolvasásokat tartani, tanítóok, legfeljebb polgári iskolai tanárok által s vallásos felolvasásokat lelkészek és hittanárok által.

Ennek lesz praktikus haszna, míg geologia, polorntologia, anatómia stb. csak megzavarja a hallgatókat anélkül, hogy bármi haszna volna belőle.

Aki ilyesmit hallgatni tud, az el megy a természettudományi társulat előadásaira és járhatja annak kitűnő folyóiratát.

Ne parádézni tessék hanem tanítani és oktatni tessék ne butítani kiforratlan füres theoriák feltalálásával.

A rendőr jó helyen van ott, az egyetemi tanár ur nem.

UJDONSAGOK.

A szegények segélyezése.

A szűkölködők a tegnapi nap folyamán már részesültek a nagy közönség adakozása folytán élelmiszeri segélyezésben. A Szt. László-teri barakot tegnap reggel nyitották meg, hol már a korot reggeli órákban 344 adag köménymagos leves s ugyanannyi kenyér osztott ki: délelben 817 adag krumpilleves és ugyanannyi kenyér: este 350 adag köménymagos leves és ugyanannyi kenyér.

A váraljai főző helyen az egész nap folyamán kiosztott 360 liter köménymagos leves és 460 adag kenyér.

Ezen kívül a rendőrségi épületben jelentkezők között 250 adag kenyér osztott ki. A tűzifáért jelentkezők száma meghaladta a 150-et, ezek egyrésze ma már tűzifát kap; erre nézve Gerő Armin főkapitány 150 mtrm. vágott tüzfára utalványt is állított ki, mely utalványokat jelentkezők ma kézhez kapják.

A tegnap közölt pénzbeli adományok ma újabb a következők által gyarapítottak: Kertész D. számvizsgáló a számvétség személyzetének adományaképpen 15 kor. 10 f., Vágner József 10, Dr. Gyémánt Jenő 20, Friss Zsigmondné 10, Vertheimstein Alfrédné 20, Lőrincz Márton 10, Helyi József 20, özv. Hermann Benedekné 10, Dr. Sarkadi Lajos 10, Rácz Jakab 5, Róna Armin 5, Papolczy József 5, X. Y. 10, R. A. 5, Lusztig Jakab 5, Keller József 5, Markovits Károly 10, Janky és társa 25, Sal Ferencz 50, Nádor Henrik 5, Leitner László 10, Fényes Manó 10, Klein Ignácz 5, Horváth M. 2, H. A. és H. M. 1, Gál Endre 1, Vágner Vilmos 1, Cvek 1, Gonda 1, Borbély József 5, Tatár Zoltán 5, Florucz János 5, Biharmegyei Takarékpénztár 200, Gazdasági Iparbank 200, Rádl Ödön 20, Várad Mór 10, Biharmegyei nőgyelet nevében báró Gerliczy Félixné 1000, Feldmann Izidor 20, Markovits Sándor 6, Baranyi Zsigmond 20, Sonnenvirthe Bernát 10, Polgári Takarékpénztár 25, Dr. Várnai Ferencz 10, Senker Mihály 10, Fei József 10, Veidlich István 20, Dr. Fodor Gyula 10, Dukesz Salamon 10, Fleischacker Gyula 20, Materny Imre 3, Stern Magduska és Bandika 10, és Dr. Adorján Emil 20 koronát. A pénzádományok közül 5 postán érkezett vidékről.

TAJÉKOZTATÓ.

Decz. 21. A Kath. Kör Schlauch-ünnepélye a főgimnáziumban.

Decz. 31. A tisztikar Szilveszterestéje.

Jan. 10. Jogászbál.

Jan. 18. Fehérkereszt-bál.

Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestéje.

Febr. 7. Tiszti-bál.

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* A Szigligeti-társaság matinéja. A Szigligeti-társaság jubileuma után december 28-án tartja első felolvasó ülését. A matinét mint rendezés, a kir. kath. jogakadémia disztermében d. e. 11 órakor tartják, Hajós Izsó, dr. Sarkadi Lajos és Bíró János társasági rendezés közreműködésével.

* Uj tiszteletbeli kanonok. O felsége Martin József filippovai esperes-plébánost a kalocsai főkapitány tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

* A villamos házivezetések készítése. A villamos világítás behozatalával felmerül a magánvilágító bevezetésének a kérdése. Nagyvárad városa, iparosaira való tekintettel, nem tartotta fenn a házivezetések bevezetési munkálatainak kizárólagos jogát. Most a Ganz és társa czég egy szerződés-tervezetet mutatott be, amely szerint a város czége alatt ő mint alvállalkozó szerepelne s így elszedné a többi vállalkozók elől a munkát. A város vállalná el az egész risikót s ezért a Ganz-czég a felszerelések egységárából $\frac{1}{3}$ — $\frac{3}{10}$ -ot juttat a városnak. Ilyenekbe azonban a város nem mehet bele annálkább, mert a Ganz-czég részletfizetésre egyáltalán nem akar senkinek berendezéseket teljesíteni. Így pedig nagyon nehéz lesz boldogulni Nagyváradon, mert a város érdeke éppen az, hogy minél jobban megkönnyítse a polgároknak a villany igénybe vételét s ezáltal fogyasztót kapjon az óriási költséggel létesítendő telep. A város hajlandó azt az előnyt nyújtani a Ganz czégnek, hogy aki a bevezetés díját nem fizeti ki, attól megvonja a villamárámot, de ennél tovább alig mehet, legyen bár a vállalkozó a Ganz-czég, vagy más vállalat. A villamos telepre és kezelésre felügyelő bizottság tegnap délután tartott ülésén ennek kifejezést is adott. Kimondotta a bizottság, hogy a város részt vesz a villamos magánvilágítás berendezési munkálataiban, a Ganz-czeggel azonban nem jutott megállapodásra, éppen a fentebb kifejtett okokból. Ha a

város a későbbi tárgyalások során sem tud megegyezésre jutni a Ganz-czeggel, pályázatot hirdet arra, hogy ki és milyen kedvezmény ellenében lesz a város czéje alatt és az ezzel járó erkölcsi és anyagi előnyök mellett alvállalkozó. — Azt a másik felmerült tervet, hogy a város a saját részére a magán bevezetéseknel a kizárólagossági jogot fenntartsa, már előre helytelenítjük. Ez csak az esetben lenne megengedhető, ha biztosak volnánk arról, hogy nagyváradi iparosok nem foglalkoznak a házi vezetékek készítésével. Különbösen a felügyelő bizottság hétfőn, december hó 22-én újból ülést tart s ez alkalommal ugyancsak ezt a fontos kérdést tárgyalja.

* A Szilgigeti-színházban rendezendő műkedvelői előadás főtáncpróbája tegnap volt a színház czukrász helyiségében megtartva. **Kovács** Tivadar balletmester a nála ismeretes kiváló izléssel és rendkívüli ügyességgel egy pár nap alatt a Gavotte rendkívül komplikált és a bolero tüzes figuráit oly tökélyvel tanította be a szereplőknek, hogy azokban a néző a legnagyobb művészi élvezetet fogja találni. **Az éjszfépróba ma és holnap délután 2 órakor** fognak megtartani a Szilgigeti-színház színpadán melyeken a szereplők hozzátartozóin kívül egyedül a sajtó képviselői lesznek jelen, és a melyeken a szereplők jótékony célra (szegényeknek fára) fordítandó 2 korona büntetés-pénz terhe alatt kötelesek megjelenni.

* **Megszűnt a szibériai hideg.** A horzasztó hideg tegnap reggel hirtelen nemcsak megenyhült, hanem olvadásra vált. A hőmérő a 20—22 fok hidegről 2 fok melegre szökött fel. A hó majdnem egész nap hullott, a mi gátolta a szabad közlekedést. Az utak majdnem járhatlanok, a még el nem takarított sok hótól. A hideg megszűntével a vonatok is rendesebben közlekedtek.

* **Temetés.** Tegnap délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra néhai **Fekete** Pal megyei számtiszt hűlt tetemeit. A gyászszertartást dr. **Vucskics** Gyula plébános végezte. A temetésen a vármegyei irodatisztek testületileg jelentek meg s lerótták a kegyeletet elhunyt derék kartársuk iránt. Béke poraira!

* **Félben maradt utrendezés.** Nagyvárad város elhatározta, hogy a Rulikovszky-temetőbe vezető utat kikövezteti. Az új honvéd lakanyáig el is készülték a munkálatokkal s hirszerint mintegy 12000 korona megtakarítást értek el, az előirányzott összeggel szemben s ezt a megtakarítást most más célra akarják fordítani. Helyénvaló lenne, ha az ut további részét is kiköveztetné a város, tekintettel arra a nagy forgalomra, amely ezen utat a temetők révén igénybe veszi.

* **Az izr. kórház újjaépítése.** A belügyminiszter kiküldötte nemrég megvizsgálta a nagyváradi izraelita kórházat s azt egészségtelennek és szűknek találta. A kórházat fenntartó orth. izr. hitközség elhatározta, hogy a kórházat a jövő évben újra építeti s májusig haladékat kért a mostani állapot fenntartására. A belügyminiszter a kért haladékat megadta.

* **A posta és a karácsony.** **Szalay** Péter, a m. kir. posta és távirda elnökgazdátja felfüggesztette az összes posta (távirda) hivataloknál a vasárnapi munkaszünetet f. évi december 21-ére. Szalay rendeletét azért adta ki, hogy a postaforgalmat könnyebben tudják lebonyolítani és torlódások ne legyenek.

* **L tartóztatott családok.** Eszéken Mayer főkapitány az éjjel itt letartóztatta **Gelicz** Ferenczet és nejét, akiket azzal gyanúsítanak, hogy egy bécsi pénzintézetből 12000 koronát csaltak ki. Mikor a csalást meg akarták ismételni, észrevették a dolgot és ezért kérték letartóztatásukat. **Gelicz** azelőtt községi hivatalnok volt. Felesége még csak 18 éves. A vizsgálat folyamatban van.

* **A nagykarolyi ügy.** A nagykarolyi görkath. hitközség tagjai kérvényt intéztek a vármegye közönségéhez, hogy támogassa ismert akciójukat és segítse elő a hitközségnek a munkácsi megyébe leendő átköbelezését. A vármegyei közgyűlésen most került szőnyegre a kérvény tárgyalása, mely mellett hazafias lelkesedéstől áthatott beszédek hangzottak el. A vármegye közönsége egyértelműleg helyeselte a megindult akcióit, sőt **Gönczy** Antal nagypellekesi esperes lelkész indítványára elhatározta, hogy nemcsak a nagykarolyi, hanem a nagyváradi megyéhez tartozó a vármegye területén levő összes orosz rítusú egyházközségeket védelmébe veszi. **Gönczy** esperes helytelenítette, hogy a nagykarolyiak a kormányhoz fordultak, mert a politikát nem szabad belevinni az egyházba. A hercegprímásnál kellett volna oltalmat keresni, éppen azért most is azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy ha már egyházi fórumhoz nem akar folyamodni, akkor se a kormányhoz vagy a képviselőházhoz, hanem **eggyenesen Ó Felségéhez**, mint az egyház legfőbb kegyurához intézze feliratát. A közgyűlés azonban a kormányhoz ir fel. A felirat megszövegezésére **Nagy** László, alispán, **N. Szabó** Antal és **Domahidy** Sándor biz. tagok küldettek ki.

* **Találtak 4 drb takarékpénztári részvénytörlesztési könyvet és egy pénzerszényt némi pénztartalommal.** Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrség 4. sz. szobájában.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Spiegel** **Ididor** (ezelőtt **Freyberger** és **Társ**) lapunk mai számában levő hirdetésére.

IRODALOM.

Miatyánk könyve.

A karácsonyi könyvpiacra aligha került az idén stilszerűbb munka, mint az a **»Miatyánk könyve«**, mely **Egyházy Agoston** és **Társ** kiadásában jelent meg. Ez a munka nem a hagyományos disz-művek fajtájából való, amelyek csak arra jók, hogy nagy formájuknál és cifra kötésüknel fogva helyet foglaljanak az ugynevezett művelt családok asztalán. A **»Miatyánk könyve«** csak **pazar és finom kiállítására** nézve disz-mű, de **tartalmánál** fogva arra van hivatva, hogy a valóban művelt olvasónak mindennapi lelki szükségletét elégítse ki. A kiadók valóban szerénytelenség nélkül mondhatják el a könyv előszavában, hogy vállalja uk megteremtéséa egyesült erővel munkálkodnak a művészi ihlet és a vallási áhitat. A művészet ezuttal tehát a legtitább forrásból merített, a legszentebb tárgyhoz nyúlt s örömmel konstatálják, hogy a próbát teljes siker koronázta.

Szólunk kell mindenekelőtt a szövegről, amelynek főadata az volt, hogy parafrázisa legyen az Ur gyönyörű, örök imádságának. — **Gerely** József, a szövegíró, a ki különben sem ujoncz e téren, pompásan oldotta meg a szokatlan és nehéz feladatot. Az isteni témához gyönyörű emberi változatokat írt. Parafrázisai nem föleresztése, fölhangítása a remek szövegnek, hanem érdekes, megkapó továbbszövege olyan nyelven, mely a legszebb bibliai emlékekből merít inspirációt, melynek fénye és ereje elkápráztatja és megrendíti az olvasót.

A hét kérdés illusztrációi — hét nagy szép kivitelű színezett kép — nem magyar festő ecsetje alól kerültek ki, minthogy a kiadóknak eredeti illusztrációk nem állottak rendelkezésre. **Krzesz** Józsefnek, egy lengyel festőnek képeit használták föl s választásukat

főltte szerencsésnek mondhatjuk. A szláv fajnak mélyes hite s nagy reális érzéke vezette a festő ecsetjét s e képeken az élet esendősege és nyomorúsága, ezzel szemben a hit malasztja s az imádság fölemelő, tisztító hatalma valóban megragadó erővel jut kifejezésre. A kiadók azonban még ezzel sem érték be; a képekhez még keretrajzokat is készítettek, a melyek a maguk spiritualistikus finomságával gyönyörűen egészítik ki az illusztrációk nagy realistikus hatását. A keretrajzokat **Dörre** Tivadar készítette, aki csak régi sikereit gyarapítja ismét. A fába metszést **Morelli** Gusztáv végezte. Ő sem szorul külön dicsőre.

A **Stephaneum** nyomdájából kikértül s **egyházmegyei jóváhagyással** ellátott disz-mű egész kiállítás a ékes tanúságtétel a mellett, hogy a kiadók sem fáradságot, sem költséget nem kíméltek, s igazi művészi ambícióval fogták föl érdekes feladatukat.

A nyomdai kiállítás pazar és izlées, bőrkötése mesterműve a könyvkötészetnek s a könyvet a legjobb lélekkel ajánlhatjuk mindenkinek, Karácsonyi. újvi vagy névnapi ajándéknak keresztény családoknak alkalmasabbat keresni sem lehet. Ara 40 korona.

Igazságszolgáltatás.

Véres Zsuzsánna nap.

— Lelőtte a pajtását.

Gulyás Tógyer házánál vigan ülték a Zsuzsánna napot február 19 én. Összegyűltek a Komádi melletti tanya cselédei a Z-uzsa néni kalácsára. Összeszokott régi béresek idogálták a **Gulyás** Tógyer pálinkáját. **Szilágyi** Gábor, **Boda** István, meg **Vincze** János. Töltögették a poharakat, s csakhamar csipős tréfalkozást kezdett a négy ember.

Kivált **Boda** Istvánt, az indulatos, epileptikus bérest csipkedték erősen, úgy hogy Bodát elhagyta a nyugalma, s kiszaladt az udvarra, — a többiek utána. Boda kéznél levő vasvillával rostott Szilágyinak, de a többiek megakadályozták mellettt üthetett volna az indulatos ember. Boda hát haza ballagott, de a pálinka dolgozott a többiekben is, Szilágyi hát Vinczével utána ment.

Bodát izgatottan, magából kikelve az udvaron találtak, a ki látva részeg czimboráit botokkal utána jönni, b-szaladt kétesövű fegyveréért, s visszatérve Szilágyira szegezte, a ki részeg fővel nevetve közeledett felé. A zavarodott Boda erre rásütötte a fegyvert, s Szilágyi halva rogyott össze.

Ezért az emberölésért ült tegnap a büntetőbiróság előtt **Boda** István, egy torzképű, marcsona alak, a kiről orvosi bizonyítvány igazolja, hogy gyermekkorától fogva epileptikus görcsei voltak. Arczát egy puskalövés torzította el. Ugyanis katonáskodása alatt öngyilkos szándékkal szájába lött.

E lövés össz-roncította egész arczát. A vádlott bünbánó beismeréssel mondta el az esetet csupán arra hivatkozott, hogy ő beszámíthatatlan állapotban volt akkor. Ittas is volt meg felindulásában elfogta a szédülés és nem tudta, hogy mit tesz.

Többszörös orvosi vélemény állapította meg, hogy **Boda** ha nem is szenved súlyos epilepsziában, de a lövés okozta szervezeti elváltozás következtében lehetnek zavaros pillanatai.

Több tanu igazolta, hogy évek előtt látták **Bodát** epileptikus görcsökben szenvedni.

Igy hát természetesen **Poynár** Oszébe beszámítható-ágra alapította szépen megokolt védőbeszédét, míg **Korn** Lajos kir. al-ú yész a b-számíthatatlanságot vita ta.

A büntető tanács **Milye** Gyula elnöklété alatt nem látta beigazoltnak a teljes öntudatlanságot, mert ha görcsös állapotban lett volna, nem cselekedett volna oly következetesen, s így

erős felindulásban elkövetett emberölés miatt 2 évi börtönnel sújtotta Bodát. A vizsgálati fogságból 6 hónapot beszámítanak. Ugyész és védő felebbezett.

Az anyakönyvvezető mellékjövédalma.

Baksay Sándor upesti anyakönyvvezető kellemetlen dologra ébredt egy napon. Azt hallotta, hogy ki van szerkesztve valamelyik újságba, még pedig nem a legszimpatikusabb módon. Azt írta ugyanis róla az A—ny, hogy Ujpesten csak jó pénzért lehet házasságra lépni. Iggyen nem teszi meg ezt az ottani anyakönyvvezető. Az a lap konkrét esetet is idézett. Megírta hogy alsócsernátoni Kovács Mária Klótild upesti lakosnő, házasságra akart lépni egy berlini földbirtokossal. A kisasszony elment az anyakönyvvezetőhöz, aki azonban csak 500 koronáért volt hajlandó a házasságot megkötni. Felvilágosításul azt mondta az anyakönyvvezető, hogy a külföldivel való házasságkötés sok irka firkával jár; ügyvéd ezt a munkát 800 koronán alul meg nem csinálja, s akkor is hetekig tart, sőt hónapokig, a míg minden irat együtt van. O, az anyakönyvvezető huszonnégy óra alatt elintézte mindent és negyed árért. A kisasszony, a ki ebben zsarolást látott, panasza ment az igazságügyminiszteriumba, ott jegyzőkönyvet is vettek fel az esetről. Ez a jegyzőkönyv a belügyminiszteriumban is megfordult.

Ime ezt az ügyet írta meg Bonitz Ferencz szerkesztő a lapjába. Baksay anyakönyvvezető, akit felháborított a közlemény, nyilvános rágalmazás czímen sajtópörrel indította a szerkesztőt ellen. Ezzel a sajtópörrel foglalkozott tegnap Zsitvay Leó kuriai bíró elnöke alatt a budapesti esküdtbírószág. Bonitz ügyvédjének kértére, miután felolvasták a jegyzőkönyveket és az inkriminált cikket, helyt adott a bizonyítás jogának és Kovács Mária Klótild kihallgatását rendelte el. A tárgyalás tart.

A Bartha—Halász sajtóper.

A kolozsvári kir. törvényszék decz. 30-ára újból kiltuzte Halász Lajos ellen a vádlott elmaradása miatt immár 5-ikszet elhalasztott tárgyalást. E 6-ik tárgyalási napra a vádlottat, ha idejekorán meg nem jelenik, feltétlenül elővezetik. Elővezetése után táviratilag fogják Bartha Miklóst és védőjét Visontai Somát meghívni, hogy ok nélkül való megjelenéssel ne fárasszák ismételt.

A nagyváradi esküdtek. A jövő évi nagyváradi esküdtek névsorát folytatólagosan közöljük a következőkben:

K. Bujdosó Bálint kisbirtokos, Komádi. Bujdosó Dániel kisbirtokos, Komádi. Bujdosó József földmives, Kötgyán. Bujdosó József tanító, Sáp. Bujdosó Sándor kisbirtokos, Komádi. Dr. Buna János ügyvéd. Bunytai Gyula nyug. erdész. Buzás Kálmán gazdatiszt, Sakad. Christó Miklós árvászkötő ülnök. Dr. Cosma Gábor ügyvéd, Belényes. Csanak Jenő földbirtó, M.-Peterd. Csátary József kereskedő. Csák József ref. lelkész, Komádi. Csáky György pénztáros, N.-Szalonta. Csányi Andor kir. közjegyző, N.-Szalonta. Ifj. Cser János csizmad. Cseresznyés Albert ügyvéd. Csete Mihály földbirtokos, N. Szalonta. Csobánózy Lajos magánzó. Csoma Béla tanító, N.-Harsány. Csordás Antal kereskedő. Csorvássy István ügyvéd, N. Szalonta. Csóka Lajos ref. tanító, Asszonyvásár. Csuka Ferencz ref. lelkész, Apátkeresztúr. Czájlik György gyógyszerész, N.-Szalonta. Czeglédy Imre ügyvéd, N.-Szalonta. Dr. Czeglédy István ügyvéd, N.-Szalonta. Czeglédi Sándor vendéglős Czillér Imre kereskedő. Daday József lakatos. Dániel Lajos tpfári könyvelő. Dávid Gyula, ref. lelkész, N.-Harsány. Deák József, polg. isk. tanár. Sarkad. Debreczeni Ferencz tanító, Székelyhid. Dr. Demek Győző real. tanár. Demjén János tanító, Ermihályfalva. Deryei Ferencz püsp. udvarmester.

Deutsch Ignác szállító. Déry János kereskedő. Dr. Dézsi Géza ügyvéd. Diamandi József tpfári könyvelő. Diósi Lajos fakereskedő. Doby József kisbirtokos, Székelyhid. Dombi István földmives, B.-Udvari. Döme Sándor gazd. isk. tanító, N.-Szalonta. Dövényi Pál ügyvéd, Székelyhid. Dr. Duma Florián ügyvéd. Dús László ügyvéd. Dr. Ehrlich Ignác ügyvéd. Ifj. Elek Gusztáv földbirtokos, M.-Peterd. Engi Ferencz tanító, Artánd. Erber Imre kereskedő. Erdey István fűszerkereskedő, Belényes. Ifj. Erdélyi János mérnök, Belényes. Erdő Hermann czukrász. Erőss Zoltán földbirtokos, Er-Semjén. Ertsey Dezső ny. főszolgabíró, M. Keresztes. Falussy Károly ref. lelkész, M.-Telegd. Farkas Izidor kereskedő. Farkas László háztulajdonos. Fazekas János földmives, Kötgyán. Fábi István kereskedő. Dr. Fássy Lajos ügyvéd. Fehér Dezső laptelajdonos. Fehér Gyula keztűs. Fekete Lajos földbirtokos, Komádi. Fekete Sándor fényképész. Felföldi István földmives, Kötgyán. Feliczides Lajos tanár. Ferencsik Odön erdész. Fényes Jenő gazdatiszt, Er-Selind. Fényes Manó bankpénztárnok. Ficzek Lajos ügyvéd. Filla Gyula püsp. számtiszt. Flatt Jenő gazdatiszt, M.-Telegd. Flegmann Armin kereskedő. Fleischhacker Gyula tkpénztári igazgató. Forrás József tanító, N.-Harsány. Forster Sándor vinczellér isk. tan., B.-Diószeg. Földesi Károly földmives, B. Udvari. Frankó Endre ügyvéd. Fráter Zsigmond bankkönyvelő. Friedländer Hermann gyárigazgató. Dr. Friedländer Sámuel ügyvéd. Friedmann Benő birtokos. Fröhlich József mézeskalácsos. Fülöp Lajos földbirtokos, Artánd. Fűredi László ny. m. gyámptárnok. Gaál Sándor földbirtokos, Szakál. Gaszner Károly gazdatiszt, Komádi. Gábel Jakab polg. isk. igazgató. Gábor Aron real. tanár. Gál János kisbirtokos, B.-Ujfalu. Géczy Lajos püspök. főtiszt. Glatz Vilmos magánzó. Govrik Kálmán földbirtokos, Less. Grósz Mór vendéglős, Margitta. Grüner Simon földbirtokos, Belényes. Grünhüt Henrik urad. tisztartó F.-Bátor. Fröhlich János hentes.

(Folytatjuk.)

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Halálos csönd.
Szombat: Rip-Rip.
Vasárnap délután: Gésák, este: Mükedvelői Tarka Szinpada.
Hétfő: Mükedvelők Tarka Szinpada.

Halálos csönd.

Nem kell megjedni a darab címétől; éppen nem halálos csönd, hanem csupa lobogó szenvedély, viharos élet ez a darab. A »halálos csönd« csak egy olyan kikapott refrén, a melyet Echeagaray szivesen használ darabjai címétől.

A gyermeki önfeláldozás tragikumát akarja a *Halálos csönd* esetelni. Az asszony légyotira ment s bőségtel rohanat utána a mindéről értesült férj. De ugyancsak értesült a dologról a büös nő leánya, Glória is. Sikertől atyját megelőznie és anyját elrejtene s mire a férfi odaéret, nem a férj találta ott a hitszegő nőt, hanem az apa a gyermekét. Glória megmentette anyját, de önmagára vont gonosz hirt. Kénytelen Augustias álnév alatt mátt élni. It szerelmes lesz Raimundo, a ki viszont szintén rajongásig imádja. Boldogságukat azonban megzavarja a leány visszatartott kérője, Genaro, aki bosszúból elhírszteli, hogy Glóriát már légyot on kapták. Raimundót felháborítja a hír, megsérti annak terjesztőt s féri szerelmest, vallja be, van-e mentsége? Glória kitérőleg válaszol, míg végre megígéri, hogy ha keittük közül valamelyik halálos ágyán lesz, akkor bevallja az igazat. Ezzel megy Raimundo a párbajra, a hol ellenfelének kardjába szalad s haldokolva viszik Glóriához. Most már megtudhat mindent s ott, a leány karjai közt kiadja lelkét. Glória tompan sóhajja:

— Cönd, halálos csönd.

Midvégig erős drámai jelenetek. Hatalmas szenvedélyek. Megragadóan élénk dialógok!

Csak a darab meséjével nem tud az ember kibékülni. Miért kell Glóriának az igazat eltitkolni még Raimundo előtt is? S még nagyobb kérdőjel: miért kell elesnie az anya vétkéért a leány imádójának? Minderre alig lehet mást felelni, minthogy ezek nélkül nem lett volna hatásos a dráma s nem lehet vala czime »Halálos csönd«, hanem talán szimplán »Családi boldogság.« Az igazság egy mellékajton megszökött a hatás elől. A darabon aztán a hatás uralkodik s megrázó pointjeivel, tömör erejével lekötve a néző figyelmét, szinte el is feledkezünk a szegény megszökött igazságról. Még az első felvonásnak tulságosan spanyolos szenvedélyeit is elhiszzük.

A darabhoz méltó volt az előadás is; ritkán láttunk ilyen sikeres drámai előadást. E. Kovács Mariska (Gloria-Augustias) inkább a szenvedést és szenvedélyt fogta fel szerepében, mint az erélyt, de jól tette. Az ő tehetségéhez ilyen Gloria jobban illett, s csak így arathatott olyan szép sikert. Tóth Elek (Raimundo) elejétől végig realiztikus, hü alakot játszott; igazi szenvedélyes férfi volt, akinek minden szaván érzett a bensőség. Csak a meghalási jelenet nem volt természetes, s az öltözéke lehetett volna megfelelőbb, izlésesebb. Remek volt Bognár tábornoka is. A kisebb szerepek Szarvasi, Dési, Peterdy Etuska (drámában még kissé mükedvelő), Tóvári Anna, Kovács Lajos kezeiben voltak.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a 3. felvonásba honnan szerezte be a rendező Glória szüleinek képeit! A zsbivásárról-e, a kardói borbélyt fosztotta-e meg szobadisztól, vagy a bécsi szecsessziós kiállításról hozatta.

Dr. K. A.

Rip-Rip. A »Kornevilli harangok« helyett szombaton este »Rip Rip« fog újra színpadra kerülni, mivel Bilkey Irén súlyosan beteg és Zsermén szerepére ilyen rövid idő alatt senki sem vállalkozott. »Rip Rip«-et az ismert, új szereposztásban játsszák. Rédey Szid., Pintér Imre, Heltai Jenő stb. a főszereplők.

Két premier. A karácsonyi napon két premier lesz a színházban — Az egyik a »Karácsonyi angyal«, délután kerül színpadra. Kedves, poétikus história, mely főként a gyermekre számít. Karácsonykor kerül színpadra a »Czigány Panna«, Almássy Tihamér jeles népsziműve, mely Nagyváradon szintén premier.

Gésák. Vasárnap délután a népszerű »Gésák« kerül színpadra a színházban Rédey Szidival, az új Mimózával s Heltai Jenővel, az új Vuocsival. Molly Amón Margit, Juliette Kulinyi Mariska, Imári-márki Szatmáry Arpad lesz.

NYILTTER.

A közelgő

karácsonyi és ujévi ünnepek

alkalmára

igen szép és divatos

NÉVJEGYEK

készítetnek a

Szt. László nyomdában

Szilágyi Dezső-utcza 3.

Szabott árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási helye!

China-ezüstgyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYÁRI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, legbirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyen műgyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

Kiadó magtárak.

A Nagyváradon Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyváradon Takarékpénztárnál.

TAVIRATOR.

Samassa érsek mellözése.

Budapest, decz. 18. (Saját tud. távir.) A Berliner Tagblatt írja, hogy a Vatikán leghatározottabban visszautasította a magyar kormány előterjesztését Samassa bibornokká való kinevezetésére vonatkozólag s helyette Köhn olmtüzi érsek jelölését fogadta el.

Krieghammer lemondása.

Bécs, december 18. (Saj. tud. táv.) Politikai és katonai körökben ma nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Krieghammer közös hadügyminiszter beadta lemondását. Később a hivatalos távirati iroda megerősítette e hirt, s okául a véderőjavaslatokat emlegetik, s így valószínű, hogy a katonai javaslatokat kedvezően megváltoztatják. Krieghammer utódául báró Schönauich altábornagyot és

Nyitrai altábornagyot emlegetik. Ujabb verziók szerint még Szukovati hadtestparancsnok is előtérbe léphet.

Ultimátum a kiegyezésben.

Bécs, decz. 18. (Saját tud. távirata.) A Wiener Tagblatt értesülése szerint a magyar kormány jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, melyet ultimátumnak tekintenek, s ebben a magyar kormány karácsonyig végleges döntést követel.

A miniszterelnökök legközelebbi összejövetelükkor, vagy elintézik a kiegyezést, vagy konstatálják a további tárgyalások lehetetlenségét. A tárgyalások további halasztását kizártnak tekintik.

Uj püspök választás Aradon.

Budapest, decz. 18. (Saj. tud. táv.) Aradról táviratozzák, hogy az újabb választáson biztosra veszik a magyar érzelmű Hamsea arkrimandrita győzelmét, noha a tulzók Muszta Fialaret karánsebesi vikáriust akarják ellene felléptetni, a ki nem is tud magyarul. Hír szerint a kormány döntése vissza fog hatni Mangra nagyváradon vikáriusságára is.

Bourbon de Castellóis herceg letartóztatása.

Madrid, december 18. Bourbon de Castellóis tábornokot, a király unokatestvérét és a Cercle elnökét tegnap este letartóztatták és a főkapitány palotájába vitték. Ez a letartóztatás összefügg a Cercleben fűzött játékok ellen a prefektus részéről tett intézkedésekkel. (M. T. I.)

Castro lemondását követelik.

London, decz. 18. A Daily Mail jelenti Willemstadtból: A venezuelai felkelők Valenciához közelednek. Carracas lakossága Castro lemondását követeli. Castro hír szerint elrejtőzött. (M. T. I.)

Spanyolországból.

Madrid, december 17. A minisztertanács elhatározta, hogy a kasztillai hitoktatásra vonatkozó rendeletet akként megváltoztatja, hogy ezentul a tanulók azon a nyelven részesüljenek hitoktatásban, amelyet ismernek. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Stenkiewicz Henrik. 164

Senki sem kételkedett a hír valóságában. Domokos megtámadja Chmielnickijt, Jeremiás pedig Krsywonos: ezt természetesenek találták. Krsywonos maga is elhitte és tanácsalantul várta a bekövetkezendőket. Mit tegyen? Szembeszálljon a herceggel? Konstantinow mellett nagyobb volt a hadereje a népek is jobb volt a kedve, több a bizodalma, mégis vereséget szenvedett. Tudta jól, hogy az emberei a köztársaságnak bármelyik seregével is szembe szállanak, de ha Jeremiás jön ellenök, akkor szétszaladnak, mint a hattyuk a sas elől. Az pedig, hogy bevárja a herceget Komienec alatt, még kevésbé volt ajánlatos. Elhatározta tehát, hogy elvonul kelet felé Bradlowba, megkerüli üldöző rossz szellemét és ha lehet, egyesül Chmiel ickijvel. Azt ugyan előre látta, hogy

ilyen kerülő uton nem fog idejében érkezni, de legalább a saját bőrét megmentheti.

Ekkor azonban megint új hír érkezett, az előbbinél is véresebb.

Chmielnickij vereséget szenvedett!

Ezt a hirt is Skrzetuski terjesztette, a szerencsétlen Krsywonos azonban ezt nem is sejtette és az első perczen azt sem tudta, mihez fogjon. Azután megmaradt az elhatározásánál, hogy kelet felé vonul, hátha rátalál a tatárookra es menedéket talál, nálok. De legelőbb is biztosat akart tudni a szálló rémhírekről és a kapitányai között olyan megbízható és egy könnyen mozd nem retteg embert keresett, aki egy portyázó csapattal kielélni induljon. A választás nehéz volt, senkisésem vállalkozott erre a küldetésre, amelyhez olyan ember kellett, akiből, ha az ellenség kezébe kerül is, semmiféle kínzással se lehessen kiválatni a Krsywonos szökési tervét.

Végre talált alkalmas embert Krsywonos. Egy éjjel elhívatta Bohunt és így szólott hozzá:

— Jeremiás nagy haderővel jön ellenünk! Oh mi szerencsétlenek! Elvesztünk!

— Hallottam már, hogy jön, hiszen mi ketten is beszélünk már erről, de miért gondolod, hogy elvesztünk?

— Mert nem bírnok vele! Mással igen, de Jeremiással nem. Az embereim rettegnek tőle.

— En nem félek tőle! A Dnyeperen túl már megvertem egyik ezredét.

— Azt tudom, hogy te nem félsz, mert a te kozák hied és dicsőséged méltán vetekezik az ő hercegi hrével. De én nem ütközhetem meg vele, mert az embereim nem akarnak követni. Emlékezzél csak vissza, hogy mit mondtak a tanácskozásnál? Karddal törtek reám és azt kiáltozták, hogy a térdpadra hercezem őket!

— Menjünk hát Chmielnickijhez, ott találunk bátor embert is.

— De azt beszélik, hogy Domokos herceg már megverte a főhermant!

— Azt nem hiszem, atyuskám. Chmielnickij nagy róka, a tatárok nélkül ő nem támadta volna meg a lengyeleket.

— En is azt hiszem, de hát biztosat kell tudnunk. Ha valaki, aki nem fél Jeremiástól, egy portyázó csapattal előremenne és híreket szerezne, egy sisakra való aranyat jutalmaznam meg.

— En megyek, atyuskám, de nem az arany kedvéért, hanem a dicsőségért.

— Elmegy? kiáltott fel Krsywonos. Őh fiam, te leszel a kozákok első hetmanja, ha nem félsz Jeremiástól. Menj, sólymcskám, és aztán kívánj, amit akarsz. Ha te nem megy, én magam indultam volna el.

— Te nem mehetsz, atyuskám, hiszen ha elmegy, a katonák bizonyára azt ordítolnák: Megugrott a fővezér! És azután elmenekülnének ők maguk is, de ha én megyek, új erő és bátorságot öntünk beléjük.

— Hány embert adjak melléd?

— Nem sokat. Kis csapattal könnyebben tudok elrejtőzni. Aldj ötszáz fiatal hercegest és a f-jemet teszem, hogy olyan embereket csipek el, akiktől mindent megtudunk.

— Indulj azonnal, mert Komienecben már ágyuznak a lengyelek jöttének és a mi pusztulásunknak az örömeire!

Bohun távozott és készülődni kezdett, az emberei pedig az ilyen alkalmakkor, mint rendesen, csak úgy öntötték magukba a bort. Hatha utoljára isznak. Bohun persze velök együtt ivott, amig csak teljesen le nem részegedett. Akkor aztán egy hordó kátrányt hozatott elő, belengrott ruhástól s egypárszor a fejét is belemerítette és elkezdett kiabálni:

— Fekete vagyok, mint az éjszaka. Lengyel szem engem meg nem ismer.

Ledörzsölte magát perzsa szőnyegekkel, aztán tóra pattant és elvágtatott, a csapat utána. A sötét éjben csak a kiáltozásuk volt hallható.

— A dicsőségért! A becsületért!

Ezalatt Skrzetuski Jarmolinig nyomult előre, ahol ellentámasra talált. A lakosságot megtizedelte, azután kihirdette, hogy a következő napon Jeremiás herceg is megérkezik, végül pihenőt adott a katonáknak, barátait pedig tanácskozásra hívta össze.

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Folyoszáma 92.

Bérlet 77. sz.

Ma pénteken, 1902. december 19-én:

Halálos csönd.

Dráma.

S Z E M E L Y E K:

Augustias	—	—	—	E. Kovács Mariska
Donna Mercedes	—	—	—	Somogyiné N. Julia
Inez	—	—	—	Peterdi Etel
Raimundó	—	—	—	Tóth Elek
Gennaro	—	—	—	Szarvasi Sándor
Orellana	—	—	—	Deésy Alfréd
Tábornok	—	—	—	Bognár J.
Don Rogrigo	—	—	—	Kovács Lajos

HELYARAK: Nagypáholy 7. emeleti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlaszék, 1 frt. Erkölyülés 1-30 sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 80 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-12 óráig, d. u. 3-4 óra 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, december 20-án:

Rip-Rip.

Operette.

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

- 70.000 koronát nyert: 72072.
- 10.000 koronát nyert: 77972.
- 5000 koronát nyert: 28833.
- 3000 koronát nyertek: 80383, 98795.

2000 koronát nyertek: 14476, 18037.
1000 koronát nyertek: 101445, 19189, 32805, 51283.
500 koronát nyertek: 27957 47215 49746 62744 82269 103819.

300 koronát nyertek: 1446 2694 5678 9168 12954 14420 14721 18361 20131 21733 22813 26125 28631 32467 34974 35787 35881 40443 41236 43456 46952 49541 51961 55534 49982 62135 62510 63734 64611 65028 68080 69177 73662 78855 79455 82881 82134 84477 85323 88231 89008 97575 98747 100314 102104 102146 102457 105264 205823 109747.

A többi kihuzott számok 80 koronát nyertek.

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 18.	
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, decz. 18.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repeze, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. decz. 18-án.

Magyar aranyjárdék 4	121.85
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti köl sön aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.25
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	98.—
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	202.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.25
Osztrák járdék papirban	100.75
Osztrák járdék papirban	100.50
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	100.25
Osztrák államsorsjegyek	151.50
Osztrák magyar bank részvény	15.45
Magyar hitelbankrészvény	707.—
Osztrák hit-ünetzet részvény	672.50
Párisi vista	95.15

29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.03
Németbirodalmi márka	117.02
Londoni vista	239.85
20 márkás arany	23.41

A szerkesztőnémet felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás!

a filléres
TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET
IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékos és segélyszövetkezet **1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.**

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tüzársama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszésszerinti számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelző logbank helyiségében (Bémer-tér Lévay-palota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendők.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

**„FILLÉRES“
takarékos és segélyszövetkezet.**

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

Czélszerű ajándékok!!

Selyem blousok 3 frt 50 kr.

- Blousok selyemből 3 frt 50 kr.
- Blousok flanelből 1 frttól 2 frtig.
- Blousok szövetből 2 " 5 " "
- Női keztyük, glagé 75 kr.
- Női harisnyák, kötött 35 kr.
- NŐI DIVAT-UJDONSÁGOK:**
- Alsószoknyák selyemből 4 frttól 10 frtig.
- Alsószoknyák, szövetből 2 " 5 " "
- Alsószoknyák, cloth 2 " 4 " "
- Alsószoknyák, flanel 95 kr.

KAPHATÓ:

SPIEGEL ISIDOR-nál, ezelőtt FREIBERGER és Tsa
FŐ-UTCZA.

Feltűnő olcsó árak!!

Kézimunka-ujdonságok.

- Gyermek szövet ruhák 2—5 frtig
- Gyermek barchet » 1—2 »
- Gyermek-kabátok 3 frttól 5 frtig

GYERMEK-HARISNYÁK.

Női selyem ESCHARPOK.

- Szörme boa 1 frttól 2 frtig
- Női övek 25 król 3 »
- Esernyők 150 » 3 »

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

Igen tisztelt vevőim!

Szives tudomására hozom, hogy az alant felsorolt cikkeket

e hó végéig tetemesen leszállított árakban árusítom.

Néhány ezer méter fekete
és színes selyemmaradék 50 krtól feljebb
Színes és fekete ruha-
szövetek 20 » »
Francia himzett batisztok 35 » »

Az összes raktáron levő Tennis-posztó,
szövet és selyemblousok 1.— frttól felj.
Barchet, posztó, cloth és se-
lyem alsószoknyák 1.50 » »
Szörme-Collierek, karmantyuk 1.50 » »

Diszövök és csattok félárban.

Továbbá értesitem a n. é. közönséget, hogy

kész női és leány-felöltő raktáram

dusan van felszerelve és hogy e cikkeket is a rendes áraknál *jóval olcsóbban* bocsátom áruba. — Tisztelettel

Flegman Ármin Nagyvárad, Bémer-tér.

Tennis flanel
szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
Az ujonnan berendezett női- és gyer-
mek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Fekete és szí-
nes blous sely-
mek legújabb
kivitelben
60 krtól 4 ftig.

Alkalmi vétel
férfi gallér mig
a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór es
pique barchetek
óriási választékban
25—90 krig.

Francia delai-
nek **39 krtól.**
Valódi prágai
keztvük **88 kr.**

Vaszon fehér és
asztalnémetek
elismert legelő-
nyösebb árakban

Egy hat sze-
mélyes teríték
asztalkendőkkel
120.

1 veg vaszon
3.90—100 ftig.

Valódirumburgi,
Irhoni és
cre as vásznak,
Schroll siffonok
nagy választék-
ban.

Menyasszonyi
kelengyék
remek kivitelben
készítünk
5000 ftig.

**Karácsonyi és ujévi nagy-
vásár!!**

Wallerstein Fülöp Fiai cégénél

Fiók üzlet: **Nagyvárad, Bémer-tér.** Fiók üzlet: **Kisvárd.**

Ajánlja a közeledő karácsonyi és ujévi alkalomra **legalkal-
masabb ajándéku**, óriási mennyiségben

szövet- és selyemmaradékokat,
mindennemű divatárukat mélyen leszállított árakban.

Különösen figyelemre méltó!

az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
Dús választék. **Eredeti modellek.**

Óriási választék
angol női divat
kelimékben gyö-
nyörű kivitelben.

Francia gyapju
flanelok, blous
és pongvoláknak.

Férfi ingek leg-
jutányosabb
árakban, kézelő
20 kr.

Csödtömegből
vásárolt minden-
nemű férfi szöve-
tek rendkívül
előnyös árakban.

Szőnyeg, függöny
gyertyák, flanel
takarók a leg-
nagyobb választék-
ban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 ft 50 krig.

Ebédli szőnye-
gek **2 frttól**
200 ftig.